

Силабус навчальної дисципліни
«Композиційні засоби формування міського середовища»

Спеціальність	Без обмежень за спеціальностями інституту
Освітня програма	Без обмежень за освітніми програмами інституту
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс 5 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 26 год.
	Практичні (семінарські) – 16 год.
	Самостійна робота – 78 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Кафедра	Кафедра містобудування та архітектури, ауд. 316-П https://nupp.edu.ua/page/kafedra-mistobuduvannya-ta-arkhitekturi.html університету
Викладач (-і)	Макуха Олена Володимирівна, ст. викл.
Контактна інформація викладача (-ів)	ab.makukhaev@nupp.edu.ua
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 316-П відповідно до графіку
Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними композиційними засобами та принципами архітектурної композиції в проектуванні цілісного міського середовища. Навчити студентів аналізувати та виявляти проблемні ситуації в просторовому середовищі на основі історичного та сучасного світового й вітчизняного досвіду.	
Результати вивчення навчальної дисципліни	
Очікувані програмні результати навчальної дисципліни такі: оволодіння методами абстрагування при аналізі просторового середовища; генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; здатність оперувати засобами та принципами архітектурної композиції для створення гармонійного цілісного міського середовища.	
Передумови для навчання	
Передумовами для вивчення дисципліни «Композиційні засоби формування міського середовища» є базова підготовка здобувачів освіти із циклу загальної підготовки. Передумовами для вивчення дисципліни можуть бути також дисципліни із циклу професійної підготовки: «Основи композиції та кольорознавства», «Історія мистецтв та архітектура», «Основи архітектурного проектування», «Архітектурна композиція та графіка», «Історія містобудування».	
Зміст навчальної дисципліни	
Змістовний модуль 1 Композиційне формування міського середовища	
Тема 1. Головні поняття архітектурної композиції. Роль вітчизняних та зарубіжних вчених у розвитку цієї науки. Тема 2. Характеристика метричних та ритмічних закономірностей. Поняття симетрії, асиметрії та дисиметрії. Визначення статичності та динаміки в композиції. Поняття нюанс, контраст та тотожність. Тема 3. Поняття пропорції та масштабності в архітектурній композиції. Розгляд пропорційних систем згідно з певними історичними періодами розвитку архітектури. Тема 4. Принципи формування структурних рівнів композиції міського середовища. Поняття структурного рівня у відношенні до масштабу (людина-середовище). Масштабність в історичному та сучасному міському середовищі. Тема 5. Колір та його головні властивості. Колір в архітектурному просторі. Тема 6. Види	

композиції: фронтальна, об'ємна, глибинно-просторова, та їх характеристики. Поняття відкритої та замкнутої композиції. **Тема 7.** Функціональна, тектонічна та естетична організація об'ємно-просторової структури. Типи планувань: анфіладне, коридорне, центричне, та особливості їх застосування в містобудуванні.

Змістовий модуль 2. Композиційний аналіз міського середовища

Тема 1. Архітектурний ансамбль. Містобудівельний ансамбль. Ландшафтний ансамбль. Просторовий ансамбль. Поняття «акцент» і «фон» у містобудуванні. **Тема 2.** Теорія бачення. Міське середовище як система видових пунктів. Оптимальні кути сприйняття містобудівельних об'єктів. Вирішальні чинники емоційного виділення просторового середовища. **Тема 3.** Головні елементи міського середовища, що впливають на глядача та ідентифікують простір. **Тема 4.** Ергономіка сучасного міського середовища. **Тема 5.** Композиційний аналіз архітектурно-просторового середовища міста. **Тема 6.** Композиційна мова сучасних архітектурних стилів. Композиційні прийоми побудови сучасного міського простору. Містобудівна композиція громадських просторів: сценарні підходи.

Сторінка курсу на платформі Moodle

Розміщено: робоча програма дисципліни, робочий план (технологічна карта), матеріали лекцій, завдання для самостійної роботи студентів.

Рекомендовані джерела

1. Антонов В.Л., Шубович С.А. Архитектурная композиция как система "среда-человек". - К.: НИИТИАГ, 1999. - 72 с.
2. Антонович Є.А., Поліщук Л.К., Саваріна Н.І. та ін. Основи композиції // Збірник практикумів. Ч. І.: Навч. посіб. – Івано-Франківськ: Прикарпат. ун-т, 1995. – С. 72 – 128.
3. Архітектурні теоретичні концепції останньої чверті ХХ – початку ХХІ століть. [Електронний ресурс]. Хрестоматія з курсу «Теорія й критика архітектури ХХ ст.». – Харків : ХНАМГ, 2007. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/32830/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%81%D0%B8%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9-2013-9-%D0%9B-%D0%BF%D0%B5%D1%87.pdf>
4. Джермен Галегуа Розумні міста / Джермен Галегуа – Київ. Видавництво: ArtHuss, 2021. – 192 с.
5. Дідик В.В. Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. - 244 с.
6. Ковешникова Н. А. Дизайн: история и теория : учеб. пособие / Н. А. Ковешникова. – М. : Омега Л, 2005. – 224 с.
7. Кравец В. И. Колористическое формообразование в архитектуре / В. И. Кравец. – Харьков : Вища школа, 1987. – 131 с.
8. Обідняк М. М. Архітектурна композиція (курс практичних занять та завдань): навч.посібник / М. М. Обідняк, О. Б. Білінська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 150 с., ил.
9. Посацький Б. Простір міста і міська культура (на зламі ХХ-ХХІ ст.)— Львів: НУ «Львівська політехніка», 2007.
10. Тиц А. А. Пластический язык архитектуры / А. А. Тиц, Е. В. Воробьева. – М. : Стройиздат, 1986. – 312 с.
11. Чепелюк Ю.В. Архитектурная композиция как выражение "целого" - "единого". - К.: НИИТИАГ, 2000. - 34 с.
12. Черкес Б. Архітектура сучасності / Б.Черкес, С. Лінда. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384 с.
13. Шаповал Н. Г. Прикладна теорія архітектурної композиції : навч. посібник / Н. Г. Шаповал. – Київ : КНУБА. 2000. – 372 с., ил.

Система оцінювання результатів навчання:

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, 30 балів відведено на диференційований залік. Для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності.

Накопичування балів з навчальної дисципліни

(вказати лише ті види робіт, за які передбачено нарахування балів):

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Робота на лекції та ведення конспекту	40
Участь у семінарах, підготовка презентацій	30
Залік	30
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно
1 - 34	F	

Політики навчальної дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і семінарських занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до семінарських занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Виконання індивідуальних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3447>
<http://lib.nupp.edu.ua/elcat/alog?tab=dc23bf6a080ac51ea664ada6a5934914>